

Sammanfattning

- Allmänna hygienråd för alla är att tvätta händerna före mathantering och efter toalettbesök. Använd flytande tvål och helst egen handduk eller engångshandduk. Om dessa råd följs kan besvärsfria bärare leva som vanligt.
- Handdesinfektion med alkohol är ett komplement till handtvätt och är effektivt mot ESBL-bildande bakterier.
- Bärarskap av ESBL-bildande bakterier får inte försena eller förhindra övrig vård, undersökning eller behandling

Vill du läsa mer?

folkhalsomyndigheten.se

regionvasterbotten.se/vardhygien – Välj Multiresistenta bakterier och läs om hur man vårdar patienter med ESBL- och ESBLcarba-bildande bakterier. Här finns också denna broschyr att ladda ner.

Vill du beställa ytterligare exemplar av broschyren?

Skicka e-post till smittskydd@regionvasterbotten.se eller ring Smittskyddsenhetens sekreterare på telefon 090-785 13 68

ESBL-bildande bakterier

Patientinformation

Antibiotikaresistens, innebär att bakterier blivit motståndskraftiga mot antibiotika, är ett problem som ökar i hela världen. En god handhygien är ett effektivt sätt att minska all typ av smittspridning, även av resistent bakterier.

Vad är ESBL?

ESBL (Extended Spectrum Beta Lactamase) är inte en sjukdom utan ämnen som bildas av vissa tarmbakterier. Dessa ämnen gör bakterierna motståndskraftiga mot våra vanligaste antibiotika. Bakterierna måste då behandlas med andra sorters antibiotika om de skulle orsaka en infektion. Det finns vissa typer av ESBL-bildande bakterier som är motståndskraftiga mot ännu fler antibiotikasorter. Dessa kallas ESBL carba-bildande bakterier och är fortfarande ovanliga i Sverige.

Hur sprids ESBL-bildande bakterier?

Bakterierna kommer oftast in i kroppen via förorenad mat eller förorenat vatten som vi äter eller dricker och kan leda till bärarskap i tarmen. Bakterierna kan också spridas via händer som förorenats. Det finns även ett samband mellan att behandlas med mycket antibiotika och att bli bärare av ESBL-bildande bakterier. Smittspridning kan ske på sjukhus, vårdmottagningar, boenden och ute i samhället i övrigt. Att tvätta händerna med tvål och vatten minskar risken för smittspridning.

Vilka besvär kan du få?

De flesta som bär på dessa bakterier i tarmen har inga besvär alls. Ibland kan ESBL-bildande bakterier liksom andra tarmbakterier orsaka infektioner, den vanligaste är urinvägsinfektion.

Minska risken för spridning

För den som är bärare av ESBL-bildande bakterier är det viktigt att vara noga med handhygien före hantering av mat och efter toalettbesök. Använd flytande tvål och egen handduk. I övrigt kan du leva som vanligt. Du kan umgås med familj och vänner som du brukar, till exempel krama och ta upp småbarn i famnen. Det finns inga hinder för att ha sex. Bakterierna dör om du tvättar handdukar och sänglinne i minst 60 grader. Kläder tvättas i den högsta temperatur de tål.

Det är extra viktigt att tvätta händerna efter omläggning/byte om du har sår, urinkateter eller stomi.

Duscha istället för att bada i badkar eller bassäng om du har diarré eller avföringsläckage. Vid diarré bör du efter toalettbesök rengöra tvättställ, kranar, toalettsits och spolknopp med vanligt rengöringsmedel.

Minska risken för spridning inom vården

Vårdpersonalen ansvarar för att minska risker för smittspridning inom vården. Du som patient ska mötas av personal som följer samma rutiner som gäller alla patienter för att förhindra smittspridning. Patient med ESBL-bildande bakterier som har diarré, större urin/ avföringsläckage eller vätskande sår ska vårdas i eget rum med egen toalett och dusch.

Patient som bär ESBL carba-bildande bakterier ska vårdas på eget rum med egen toalett och dusch.

Vilken behandling kan du få?

Är du bärare av ESBL-bildande bakterier utan att ha några besvär behövs ingen behandling. Eftersom infektioner orsakade av ESBL-bildande bakterier kan vara svårbehandlade är det viktigt att du vid kontakt med sjukvården berättar att du har dessa bakterier så att eventuell antibiotikabehandling väljs som även hjälper mot ESBL-bildande bakterier.

Kan du bli av med ESBL-bildande bakterier?

Bärarskap kan kvarstå i några veckor upp till flera år.

Har du ytterligare frågor efter att ha läst denna information vänd dig då i första hand till din läkare. Vid behov kan din läkare rådfråga Infektionskliniken i Umeå, Vårdhygien eller Smittskyddsenheten.